

TEKES-hanke: Tulevaisuuden senioriasuminen**Luonnos 10.5.2003****Osaprojekti:****Senioreiden sosiaalinen ympäristö sekä sosiaalisen itsenäisyyden ja omatoimisen suoriutumisen tukeminen**

Hilikka Tervaskari, SHJ

TAUSTA

Ikäihmisen omatoimisen suoriutumisen ja kotona asumisen kulmakivi on joustavasti saatavilla olevat sosiaali- ja terveyspalvelut. Niiden lisäksi tulee itsenäisen selviytymisen tueksi olla tarjolla myös muita helposti saatavilla olevia ja monipuolisia fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä tukevia palveluita, jotka on sopeutettu ikäihmisten tarpeisiin ja toimintakykyyn. Fyysisen ja sosiaalisen ympäristön tulee omalta osaltaan ennaltaehkäistä toimintakyvyn heikkenemistä sekä edesauttaa kuntoutumista. Yhä enemmän on tarvetta kiinnittää huomiota myös palvelujen sisältöön. Jokainen ihminen haluaa toteuttaa itseään ja kokea mielihyvää tekemisestä ja onnistumisesta. Ikäihmisen arkipäivän tulisi sisältää mahdollisuuksia aktiiviseen tekemiseen ja sosiaaliseen vuorovaikutukseen. Mielekkääseen, aikuisen minäkuvaa tukevaan toimintaan osallistuminen tukee elämän normaaliutta. Toimintakyvyn eri osaluokkien heikentyminen ei saa huonontaa elämänlaatua tai osallistumismahdollisuuksia. Oikeanlaatuiset, -aikaiset, hyvin organisoidut, saumattomat palvelut lisäävät ikäihmisen turvallisuutta ja suovat hänelle mahdollisuuden tasavertaiseen asumiseen muiden kanssa.

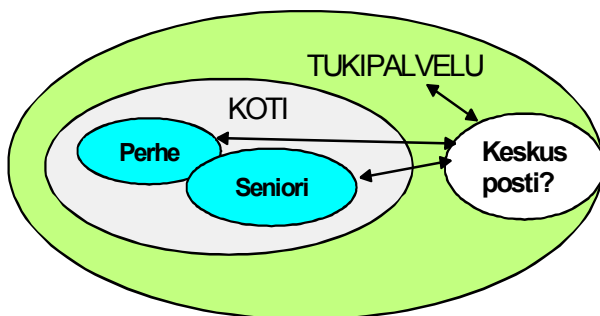
TAVOITTEET

Tarkoituksena on selvittää ne seniorikansalaisten sosiaaliseen ympäristöön liittyvät palvelut ja palvelumallit, joiden avulla voidaan tukea heidän sosiaalista itsenäisyyttä ja omatoimista suoriutumista. Tutkimuksen tavoitteena on saada vastaukset seuraaviin kysymyksiin: Minkälaisia sosiaalista itsenäisyyttä ja omatoimista suoriutumista tukevia palveluja kotona/palvelutalossa asuvat seniorit käyttävät? Mitä keinoja on erilaisten tukipalvelujen avulla ennaltaehkäistä ja hidastaa seniorien sosiaalisen toimintakyvyn heikkenemistä? Minkälaisia palveluja/keinoja tulevaisuudessa tarvitaan tukemaan seniorien itsenäisyyttä ja omatoimista selviytymistä? Miten näitä palveluja/palvelumalleja tulisi kehittää?

SISÄLTÖ JA TOTEUTUS

Selvityksen kohderyhminä ovat (Ristijärven kunnan)seniorit, heidän omaisensa sekä alan asiantuntijat. Tutkimus toteutetaan haastattelututkimuksina. Nykytilan kartoituksessa selvitetään palvelurakenteen kehitys, olemassa olevat palvelumallit ja niiden kehittämistarpeet. Palvelurakenteen kehitystä sekä yksityisten ja julkisten palvelujen osuutta kuvataan alan kirjallisuuteen ja asiantuntijatietoihin perustuen. Tutkimus tuottaa tietoa myös sosiaaliseen ympäristöön liittyen kotihoidon ja -sairaanhoidon tarpeista sekä kehittämismahdollisuuksista. Senioripalvelujen asiantuntijoiden muodostamaa asiantuntijajapaneeleja käytetään arvioimaan sitä, minkälaisia palveluja/keinoja alan ammattilaiset pitävät tärkeinä, jotta voidaan tukea seniorien itsenäisyyttä ja itsestään huolenpitoa (parantaa elämän laatua) sosiaalisessa ympäristössä. Vuoropuhelu muiden osaprojektien kanssa tukee tätä tutkimusta. Tutkimus linkittyy näihin mm. keskuspalvelutoiminnan.(TTS,VTT), kiinteistöpalvelujen(OYAO) ja palveluohjaus ja -valvonta(TTK) välityksellä.

Tutkimuksessa selvitetään myös Postin mahdollisuuksia osallistua palvelujen koordinointiin ja joidenkin palvelujen tuottamiseen. Tulosten pohjalta laaditaan toimenpide-ehdotukset ja palvelumallit sille, miten ikäihmisten sosiaalista itsenäisyyttä ja omatoimista selviytymistä voidaan tukea. Tavoitteena on tuottaa tietoa, joka omalta osaltaan edistää senioreiden elämänlaatua ja mahdollistaa palvelumallien ja uudenlaisen kokonaiskonseptien luomisen.

Tutkimuksen tuloksena syntyy tietoa, jota voidaan soveltaa ikäihmisten kotona/palvelutalossa asumista

ja sen tukemista suunniteltaessa ja kehitettäessä esimerkiksi tutkimusten suorituspaikkakunnalla tai samantyyppisissä ympäristöissä muualla. Tutkimus liittyy yhtenä osana "Tulevaisuuden senioriasuminen" hankkeeseen. Aikataulu ja rahoitus on esitetty kokonaissuunnitelmassa.